

Uudistuvan ja kestäväen oppimisyhteisön johtaminen

Blogi 24.11.2023

Ketteriä kokeiluja

Usein valitetaan, että kehittäminen on ylhäältä alas johdettua. Harvoin siitä lähtökohdasta suurta innostusta saadaan aikaiseksi. Itse pääsin jo aikaisempina vuosina orastavasti harjoittelemaan ammatillisessa koulutuksessa tiimiesihenkilönä johtamista, innostamista ja kehittämistä. Viime syksynä sain mahdollisuuden sijaistaa ensin toimialapäällikköä omassa tutussa toimipisteessä ja pian sen perään toisen itselle vieraan toimipisteen toimialapäällikköä koko vuoden 2023 ajan. Samaan aikaan kollegani ehdotti minulle

hakeutumista tähän Uudistuvan ja kestäväen oppimisyhteisön johtamisen täydennyskoulutukseen. Harkitsin asiaa vilkkaalle ja innostuvalle luonteelleni poikkeuksellisen kriittisesti, koska tiesin tulevan vuoden olevan työntäyteinen jo muutenkin ja tuovan mukanaan paljon itsellesi uusia asioita ja vastuita. Kuitenkin sisältöjä tarkastellessani huomasin, että teemat liittyisivät ihan suoraan tulevaan työhöni ja päätin hakeutua mukaan. Annoin itselleni mahdollisuuden kehittyä tuplasti, sekä uuden työnkuvan, että täydennyskoulutuksen avulla.

Vuosi sitten joulukuussa olin virkavapaalle jäävän toimialapäällikön ja minulle vuodeksi siirtyvän tiimin lyhyessä tapaamisessa, jossa toimialapäällikkö puhui kauniisti ja kannustavasti kiitellen tiimiään. Imin hänestä mallia ja ihailin hänen taitoaan ihmisten johtajana. Kun vuoroon tuli tiimiläisten kukat, lahjat ja puheet, muutuini sisällä avuttomaksi pieneksi tytöksi, joka kauhulla katsoi niitä suuria saappaita, joihin jalat piti ihan kohta sujauttaa.

Suuret saappaat jalassa ja hihat käärittynä alkoi uuden työnkuvan harjoittelu useiden suoraan syvään päätyyn uppoavien työtehtävien merkeissä. Innostusta kuitenkin riitti ja motivaatio oppia ja saada harjoitella uudenaikaista osallistavaa johtajuutta oli suuri. Sain tukea ja kannustusta työyhteisöltä, esihenkilökollegoilta ja omalta esihenkilöltäni. Täydennyskoulutuksen mahtava kehittämishanke tuntui vaikealta ja pelottavaltakin, mutta lupasin itselleni, että kun lähden liikkeelle pienistä kokeiluista rohkeasti ja vien koulutuspäivien antia omaan työhön, niin mahtava kehittämishanke löytyisi matkan varrelta.

Ensimmäisessä koulutuspäivässä minut havahtutti yliopiston wc:n QR-koodi ”Oletko kohdannut syrjintää?” Omassa työssä yksi tärkeimmistä tavoitteista alkaneelle vuodelle oli parantaa opiskelijoiden kokemusta kiusaamiseen puuttumisessa ja saada palautekyselyn lukema paremmaksi. Tavoitteen ollessa kirkkaana mielessä, havahtuin yliopistolla ajatukseen, että onpa viisasta, että koodi on tällaisessa tilassa, että jokainen uskaltaa siitä koodin ottaa ja voi sen ottaa muiden huomaamatta. Lisäksi seinällä oleva teksti toi itselle turvallisen olon, että täällä puututaan syrjimiseen.

Vein muitakin terveisiä koulutuksesta omaan työhön, mutta QR-koodi teksteineen siirtyi konkreettiseksi kokeiluksi heti seuraavana maanantaina. Tein formsilla lyhyen lomakkeen; kuvaus tapahtuneesta, aika ja paikka ja halutessaan ilmoittajan yhteystiedot. Aktiivinen ohjauksen tiimini levitti mainokset toimipisteeseen. Työyhteisöinfossa esittelin systeemin ja seuraavassa kuussa kiusaamiseen puuttumisen palauteluku oli parantunut. Haluan uskoa, että asian näkyväksi tekemisellä oli vaikutusta.

Tarjoilin koodia teksteineen organisaatiomme muihin toimipisteeseen muille toimialapäälliköille, joita on yhteensä kymmenen. Kaksi heistä otti käyttöön saman systeemin. Olin tyytyväinen, että ideasta oli syntynyt innovaatio lyhyessä ajassa.

Ketterille kokeiluille on tyypillistä, että kaikki ei mene niin sanotusti putkeen. Löysinkin itseni keväällä usean kymmenen esihenkilön tilaisuudesta, jossa tuotiin esille QR-koodi ja ilmoittamiskanava. Sain palautetta kaikkien kuullen, että ilmoituskanava olisi pitänyt mennä organisaation tietosuojavastaavan kautta. Eipä siitä mitään, nostin käden pystyyn virheen merkiksi ja perustelin systeemin hyödyllisyyttä. Ylin johto oli sitä mieltä, että tämäntyyppinen ilmoituskanava tarvitaan, joten ideaani kehitettiin. Nyt on koko syksyn ajan ollut kaikissa toimipisteissä käytössä organisaatiotasoinen ilmoituskanava. Toimipisteen kiusaamiseen puuttumisen opiskelijapalautteiden luvut ovat koko vuoden ajan hitaasti nousseet. Ketterä kokeilu tuotti selvästi merkittävän organisaation arkeen turvallisuutta ja hyvinvointia parantavan toimintatavan.

KIUSAAMINEN, HÄIRINTÄ, SYRJINTÄ JA
EPÄASIAALLINEN KOHTELU
ON KIELLETTYÄ!

Jos olet kokenut tai havainnut näitä, ole yhteydessä vastuuopettajaan, kuraattoriin, esihenkilöön tai tee ilmoitus alla olevan QR-koodin kautta.

Pohdiskelin itsekseni, että tällaiset pienet ja keveät ideat ja kehittämisen aihiot eivät useinkaan johda mihinkään, jos ei ole riittävän rohkea, sinnikäs ja saa tukea ajatukselle. Saku Tuomisen JUU EI – pieni kirja priorisoinnista oli onnekseni kannustanut minua luottamaan pieniin innostavilta tuntuviin ajatuksiin. Työyhteisössäni on kannustavan palautteen antamisen kulttuuri. Olen vahvistunut vuoden aikana saamastani palautteesta, että olen aktiivinen ja tartun asioihin. On ollut helppo jatkaa kokeilujen tekemisestä tällaisessa myönteisessä ilmapiirissä.

Toimintatapaani kuuluu aktiivinen jalkautuminen ihmisten pariin. Uudessa toimipisteessä minut otettiin tervetulleena vastaan ja sain kutsun eri osastoille kahville ja tutustumaan toimintaan. Ihmisten kanssa keskustellessa ja heitä kuunnellessa nousi toiveita saada johdolta tukea arjen toimintaan ja kasvatustehtävään. Joku mainitsi kerran, että kuulutuksia voisi olla useammin. Taas pieni innostuneisuus ja ketterä kokeilija heräsi minussa ja pyörittelin asiaa mielessäni. Ideoin systemaattisen lyhyen aamukuulutuksen ja testasin ideaani muutamien henkilöstön jäsenten kanssa keskustellessa, että mitä mieltä olisivat tällaisesta joka tiistaiamu klo 8:30 tapahtuvasta muutaman minuutin kuulutuksesta, jossa aiheena olisi meidän tavanomaisia asioita, järjestyssääntöjen kohtia, hyvinvointia ja ajankohtaisia aiheita. Sain sen verran epäröivää kannatusta, että päätin rohkeasti lähteä kokeilemaan. Elokuun työyhteisöinfossa lanseerasin aamukuulutukset ja ajatukseni oli, että henkilöstö saisi osallistua ehdottamalla aiheita tai pitämällä aamukuulutuksen vuorollaan.

Koko syksyn ajan on nyt pidetty aamukuulutus. En saanut ihmisiä innostumaan kuulutuksen pitämisestä, mutta valmiin tekstini on aina joku lukenut minun oltua estynyt. Minulle on kertynyt aamukuulutusten sarja ja pohdin, että uskaltaisinko jakaa sarjan muiden toimialapäälliköiden kesken hyvänä käytäntönä. Aloitan ensi viikolla palautteiden kyselyn kahvipöytäkeskusteluissa, että jatketaanko käytäntöä ensi vuonna.

Olen koko vuoden pyöritellyt mielessäni, että johtaminen ja vaikuttaminen ovat suurelta osin tiedottamista, viestintää ja tiedonkulusta huolehtimista. Aamukuulutukset ovat olleet minun pieni tekoni kehittää tiedonkulkua. Päihdeaiheinen aamukuulutus lähetettiin tiedotteena myös koteihin alkusyksystä, kun opintoihin oli saatu taas paljon uusia opiskelijoita.

Täydennyskoulutuksessa mieleen jääneitä aiheita oli johtamisen haasteellisuus muuttuneessa nykyään kompleksisessa toimintaympäristössä, pedagoginen johtaminen ja kehittämistä tarvitsevat ja herkästi sille alttiina olevat työtehtävät. Konkreettisiin tekoihini kuuluu vielä tulevaisuuspäivästä infoaminen omassa työssä ja toimipisteen ilmoittaminen mukaan tulevaisuuspäivän luentoihin. Vaikkei ensi kokeilu ollut kovin onnistunut, aion tehdä saman ensi vuonna. Tulevaisuutta tehtiin opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa syksyllä tulppaanitalkoiden merkeissä. Talkoot ovat yksi esimerkki pienistä osallistavista yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia lisäävistä teoista tai yrityksistä vuoden aikana.

Mainos: Suvi Lassila 2023

Minun seuraava ketterä kokeiluni on jo vireillä. Organisaation turvallisuutta kehitetään koko ajan ja arjesta nousseista tilanteista ja tarpeeseen syntyi ajatus opiskelijan tavaroiden tarkastamiseen liittyvästä lomakkeesta, joka auttaisi opettajaa ja ohjaisi samalla toimimaan oikein. Ensimmäisen luonnoksen jo synnytin ja tällä kertaa QR-koodista oppineena laitoin lomakkeen kommentille tietosuojavastaavalle ja turvallisuuspäällikölle. Sain kummaltakin kannustavaa palautetta ja kehittämissuhteita. Jään innolla seuraamaan, olisiko lomake käytössä vuonna 2024.

Toimialapäällikkövuoteni suurissa saappaissa alkaa olla loppuillaan, kuten täydennyskoulutuskin. Välillä saappaat on olleet täynnä kuravettä ja välillä painaneet paljon. Olen kuitenkin sinnikkäästi niissä kävellyt, käynyt lukuisia keskusteluja innostavien ja vaikeidenkin asioiden äärellä, oppinut tuntemaan ihmisiä ja oppinut itsestäni. Vuoden aikana olen saanut vahvistusta, tehnyt pieniä ja ketteriä kehittämisen kokeiluja kohti kestäväää ja uudistuvaa oppimisyhteisöä, johtanut ja vaikuttanut asioihin hyvällä tahdolla innostuneena ja onnistuenkin. Olen osallistanut ja pyrkinyt vahvistamaan ihmisten toimijuutta. Olen kiitollinen hyvästä työpaikasta, jossa olen saanut kehittyä, kokeilla ja erehtyä. Iloksi sain vielä toisen vuoden toimialapäällikkönä ja huomasiin, että saappaat ovat asettuneet jalkoihini.